

Модератор круглого столу, завідувач відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, кандидат юридичних наук, професор *І. Б. Усенко*, зробив *Деякі зауваги у контексті доповідей*, зокрема про те, що Революція гідності (2014 р.) на тлі загальної кризи старого державного апарату сприяла активізації громадського руху, деякі структури якого успішно перебирали на себе державні функції. Очевидно, прийшов час для переосмислення на теоретичному рівні місця і ролі держави і громадських організацій та їх балансу в українському соціумі.

Власне, до цього може долучитися аналітичне «крило» громадських організацій, які, безумовно, є важливим компонентом громадянського суспільства загалом. Водночас сьогодні існує багато центрів, які претендують на експертні функції, але не можуть забезпечити достатній рівень фаховості. З одного боку, участь громадськості в державному житті слід вітати, як і її вплив на законотворення. З іншого боку, має бути встановлений жорсткий фаховий контроль за відповідністю витворених у результаті громадської діяльності документів і форм її участі в здійсненні публічних функцій.

Після заслуховування доповідей відбулася дискусія, участь у якій взяли участь В. П. Горбатенко, П. Петночка, І. Б. Усенко, О. В. Кукуруз, А. І. Іванова, Т. І. Бондарук.

Матеріали круглого столу були видані (К., 2018) та оприлюднені на сайті НБУВ в інформаційному ресурсі «Наукова електронна бібліотека» у відкритому доступі.

А. Ю. ІВАНОВА,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

XXXVIII МІЖНАРОДНА ІСТОРИКО-ПРАВОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЗАХІДНІ І СХІДНІ ТРАДИЦІЇ ТА ВПЛИВИ В ІСТОРІЇ ПРАВА, ДЕРЖАВИ І ЮРИДИЧНОЇ ДУМКИ»

Традиційно навесні під егідою Міжнародної асоціації істориків права (МАІП) відбулася XXXVIII Міжнародна історико-правова конференція, що об'єднала провідних істориків права з різних регіонів України і світу. Основною проблематикою заходу було визначено актуальну тему, особливо важливу для історії українського права, що діє на транскордонних територіях, або територіях пограниччя – «Західні і східні традиції та впливи в історії права, держави і юридичної думки».

Співорганізаторами форуму стали давні партнери – Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України та Секція історії держави і права Наукової ради НАН України по координації фундаментальних правових досліджень. До них цього разу долучилася приймаюча сторона – Вінницький національний аграрний університет.

Участь у роботі конференції взяли 43 науковці, серед яких немало як авторитетних знаних професорів, провідних фахівців у своїй сфері, так і молодих вчених, що перебувають на початку свого наукового шляху.

Конференцію відкрили привітаннями керівництва Вінницького національного аграрного університету, представників місцевої влади та представників громадських організацій. У вступному слові президент МАІП О. Н. Ярмиш привітав усіх присутніх із відкриттям форуму та наголосив на актуальності та важливості обраної тематики конференції.

Пленарне засідання розпочалося доповіддю віце-президента МАІП професора І. Б. Усенка, що присвятив її мешканцю Вінниччини, знаному історичу права і активному учаснику української революції 1917–1921 рр. Валентину Дмитровичу Отамановському. Звернув увагу на академічний період діяльності вченого, а також на суперечності і лакуни в його офіційній біографії. (До речі, учасники конференції жили в готелі на вулиці, що має ім'я В. Д. Отамановського.)

Перший блок питань був присвячений настановчим історіософським, теоретичним та методологічним питанням співвідношення Заходу і Сходу. Так, доповідь професора В. Є. Кириченко (Харків) була присвячена методології територіального підходу щодо Сходу і Заходу. Цивілізацію як категорію історико-правової науки розглядала професор Н. М. Крестовська (Одеса). Про цивілізаційний вплив Заходу і Сходу на праворозуміння на теренах України розмірковував професор О. М. Головка (Харків).

У центрі уваги наступного блоку питань постала правова традиція. Розглянуто її співвідношення із правовим каноном, досліджено історії становлення української правової традиції в період Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Цим питанням були присвячені доповіді старшого наукового співробітника Т. І. Бондарук (Київ) та професора І. Й. Бойка (Львів). Доцент С. Г. Ковальова (Миколаїв) зосередилась на проблематиці «східних» і «західних» типологічних рис у правосвідомості литовсько-руського соціуму XI–XVI ст.

Другого дня щодо різних аспектів впливу західної і східної традиції виступили професор Б. І. Андрусишин (Київ), А. Ю. Іванова (Київ), Л. Г. Матвєєва (Одеса), Ю. В. Цветкова (Київ), О. В. Сокальська (Київ), М. М. Кобилицький (Львів), Т. М. Федоренко (Миколаїв), П. В. Рекотов (Запоріжжя), О. Г. Широкова-Мураш (Київ).

Традиційно боністику регіону місця проведення конференції представив один з батьків-засновників МАІП Л. О. Зайцев (Харків).

Особливу цікавість викликали доповіді міжнародних учасників конференції. Так, доповідь професора М. М. Мартінес Альміри з Університету Алікante (Іспанія), перекладена О. О. Малишевим, була присвячена проблемі жінки та джихаду: чесноти, гідність і самозахист у аль-Андалус. Відомий литовський історик права професор Є. Г. Маховенко з Вільнюського університету подав доповідь про Литовські тимчасові конституції 1918 та 1919 рр.

У рамках культурної програми учасники конференції відвідали Державний архів Вінницької області, розташований в одній з найстаріших будівель міста – головний корпус архіву міститься в колишньому єзуїтському монастирі, спорудженому у першій чверті XVIII ст. Також учасники отримали задоволення від відвідин Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки

ім. К. А. Тімірязєва та Національного музею-садиби видатного вченого і геніального хірурга М. І. Пирогова.

Найважливіші наукові результати заходу викладені у друкованому збірнику матеріалів конференції*.

О. О. МАЛИШЕВ,
кандидат юридичних наук

**ІХ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ РАДИ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ІМЕНІ В. М. КОРЕЦЬКОГО «МАЙБУТНЄ НАУКИ В ОБРІЯХ ПРАВА.
ДО 100-РІЧЧЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»**

Уже дев'ять років Рада молодих вчених Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України проводить міжнародні науково-практичні конференції, у яких беруть участь як молоді, так і вже доволі досвідчені учені. В останні декілька років конференції були присвячені видатним вченим правознавцям, академікам та іншим знаним співробітникам ВУАН – Володимиру Гордону, Олексію Гуляєву, Миколі Палієнку, Станіславу Дністрянському, Василю Синайському.

Цьогорічна ІХ міжнародна науково-практична конференція, яка відбулася в Інституті держави і права імені В. М. Корецького НАН України 5 грудня 2018 р., мала назву «Майбутнє науки в обріях права» і була присвячена столітньому ювілеєві Національної академії наук України. Обираючи таку тему, організатори мали намір продемонструвати зв'язок минулого із майбутнім, за-свідчити, що вітчизняна наука, зокрема юридична, досі перебуває на передньому краї поступу нашої держави і суспільства, підкреслити значення ювілею Академії не лише для старшого покоління вчених, а й для наукової молоді.

Утім, належного наукового рівня заходу не було би можливим досягти без традиційного долучення до його організації та проведення вже досвідчених науковців інституту, особливо працівників відділу проблем аграрного, земельного, екологічного та космічного права, так само, як і відділу історико-правових досліджень.

Серед понад 50 очних і заочних учасників конференції з різних міст України, США, Польщі та Литви – 2 дійсних членів НАН України, 5 докторів наук і професорів, 22 кандидати наук, суддя Верховного суду України і понад два десятки аспірантів та здобувачів.

* Західні і східні традиції та впливи в історії права, держави і юридичної думки: матеріали XXXVIII Міжнародної історико-правової конференції (Вінниця 1–3 червня 2018 р.) / ред. колегія: І. Б. Усенко (голова), Є. В. Ромінський (відп. секр.), А. Ю. Іванова, В. Є. Кириченко, Н. М. Крестовська, О. О. Малишев, І. В. Музика, О. Н. Ярмиш. Київ–Херсон: Олді-плюс, 2018. 304 с.